సుబ్రమణ్యం

కె. రాధాకృష్ణమూర్తి

త్తన పెళ్ళాం మొదటి కాన్పుకు పుట్టింటికి వెళ్ళిన రోజుల్లో పట్టణంలో కాపురముండే భర్త ఒంటరితనంలో పడే అగచాట్లు అనుభవించిన వాళ్ళకు, పైన పరమాత్మకు తప్ప మరెవ్వరికీ అర్థం కావనుకుంటాను — రాత్రులు అలవాటు ప్రకారం చాచిన చేతికి పరిచిత దేహం అందనప్పటి దిగులు. ఉదయాన ఆలస్యంగా లేచి ఆఫీసుకు టయిమయిందన్న ఆదుర్దాలో స్టవ్ వెలిగించి చేతులు కాల్చుకున్నప్పటి కోపంలో విసుగు. కాలక్షేపానికి సినిమాహాలులో కూర్చున్నప్పటి సమయానకూడా ప్రసవం విషయమై భార్యాబిడ్డల ఆరోగ్యం మీద బెంగతో కూడుకున్న ఆలోచనలు. ఆ దినాల్లో - ఇంట్లో - యుగలాంటి క్షణాల్లో ఈసులాడటంలోని తోచకపోవటం — వీటిని "ఎగోనీ" ల క్రింద లెక్క వేయొచ్చు.

అలాంటి రోజులో ఓ ఆదివారం మధ్యాహ్నం నేను గోళ్ళు గిల్లుకుంటూ కూర్చున్న సమయాన సుబ్రమణ్యం చెమటలు కక్కుకుంటూ నా గదికి వచ్చాడు. ఉసూరుమంటూ కుర్చీలో కూలబడి, "మంచినీళ్ళు" అన్నాడు. అతని భారీ శరీరాన్ని చూసి ఎండల ప్రభావాన్ని తల్చుకుంటూ లేచి నీళ్ళిచ్చాను. అంత పెద్ద గ్లాసుడూ గడగడ త్రాగేసి ఇంకా నీళ్ళివ్వమన్నాడు.

నేననుకున్నట్లు ఎండల ప్రభావం కాదు, ఏదో ఉంది. వాడి మొహమంతా పీక్కుపోయి, ఏ నాలుగు రోజులనాడు షేవ్ చేసుకున్నాడో గడ్డం సన్నటి సూదిముక్కల్లా పెరిగి అసహ్యంగా కనిపిస్తోంది. కళ్ళల్లో విషాదంలాంటిదేదో ద్యోతకమవుతోంది. వారంనాడు నేను చూసిన వాడి రూపానికి, ఇప్పటి రూపానికీ చాలా తేడా ఉంది.

నిజానికి సుబ్రమణ్యానికి ఏ దిగులూ ఉండాల్సిన పనిలేదు. పరంధామయ్యగారికి అతను రెండో కొడుకు. ఆయనకున్న అంతటి ఆస్తికీ ఇద్దరు కొడుకులే వారసులు. కాబట్టి ఆర్థికమైన ఇబ్బందులనుకోటానికి వీలులేదు. పోగా ఈ రోజుల్లో వాడిలాంటి యువకుల్ని అద్భుతంగా ఆకర్షిస్తున్న 'ప్రేమ' విషయంలోకూడా సుబ్రమణ్యం అదృష్టవంతుడే. శకుంతల, వాను మంచి

స్నేహితులు. పార్కులో ప్రారంభమైన వాళ్ళ పరిచయం స్నేహంగా మారి శకుంతల దాదాపు ప్రతి దినమూ వాడి ఇంటికి వెళ్ళకుండా ఉండలేనంత ఆత్మీయంగా తయారైంది. ఏ అర్థరాత్రి సమయానో వాడు మా గదులకు వచ్చి మా నిద్రలు చెడగొట్టి శకుంతలతో తన పెళ్ళి శుభలేఖను చూపించినా ఆశ్చర్య పడనంతటి నమ్మకంలో ఉన్నాము మిత్ర బృందమంతా.

"అఫ్‌కోర్స్. ఆమెను నింకా అడగలేదనుకోండి; అయినా మీరు మట్టుకు ప్రజెంటేషన్లు అవీ రెడీ చేసుకుని ఉంచండి. ఈ మధ్యలో ఎప్పుడో మా అన్నయ్య పెళ్ళికూడ కుదురుతుంది. రెండు ముహూర్తాలు ఒకేసారి పెట్టించేట్టు చూస్తాను" అన్నాడు మొన్నోసారి మా అందరికీ అడ్వాన్సుగా చిన్న పార్టీ ఇస్తూ.

అయితే ఇంతలో ఏమొచ్చిందో నాకర్థం కాలేదు. మోచేతుల్ని టేబుల్ మీద ఆధారంగ మొహాన్ని అరచేతుల్లో దాచుకుని ఏదో కొంపలు మునుగు పోయినట్లు కూర్చున్న వాడి వేపు చూసి అన్నాను.

"ఏం జరిగింది ?"

సుబ్రహ్మణ్యం తల పైకెత్తాడు. వాడి మొహం పాలిపోయింది. కళ్ళల్లో నీళ్ళు నిలచి ఉండటం నాకాశ్చర్యాన్ని కలిగించింది. ఇప్పుడో ఇంకా కొద్దిపట్లోనో ఏడ్చేస్తాడేమో ననిపించింది.

"మీ నాన్న ఒప్పుకోలేదా ?"

"నా ఖర్మ !!" వాడు నుదురు బాదుకున్నాడు. "శకుంతల ఒప్పుకోలేదు."

అదిరిపడ్డాను. ఒక్క గెంతున కుర్చీ వెనక్కి జరిపి వాడి పక్కన నిలబడి భుజాలు పట్టుకుని కుదుపుతూ అడిగాను నమ్మలేక.

"నిజం ? ఎవరు చెప్పారు ?"

"తనే చెప్పింది. నేనంటే ఒట్టి స్నేహమేగాని పెళ్ళి విషయంగా ఎప్పుడూ ఆలోచించలేదట —" వాడి కళ్ళనుండి ఒకో చుక్క గడ్డపు సూదుల్లా చెంపల మీదుగ జారసాగాయి. వాడి చెంపలను చంపలనటం కంటె బుగ్గలంటే బాగుంటుంది. పెదవులకు రెండు వేపులా మాంసపు ఇడ్డెన్లు అంటించినట్లు మొహమంతా గుండ్రం కనిపించని గుండ్రదనంలో.... అసలు మనిషే పొట్టి. బొద్దుగ చూడ్డానికి చిత్రంగ ఉంటాడు అలా అని మనిషి అందవికారి అని చెప్పటానికి వీల్లేదు. మొహంలో కళ్ళు కూరుకుపోయినట్లు చిన్నవే అయినా అమాయికంగ చూస్తూ, పసివాడిలా మొహానికి ఏదో ఆకర్షణ కొట్టవచ్చేట్లు కనిపిస్తుంది. మంచివాళ్ళకు "పరవాలే. స్నేహం చెయ్యొచ్చు అనీ" మోసగాళ్ళకు "బలే. సులువుగా వలలో వేసుకోవచ్చు" అని అనిపింప జేస్తుంది వాడి మొహం.

ఇప్పటికే మిత్రులందరికీ శకుంతల అని తన కాబోయే భార్యగా చెప్పుకున్నాడు. ఆమెచేత నిరాకరించబడ్డాడని తెలిసినప్పుడు వాళ్ళచేత ఎంత హాస్యాస్పదంగా చూడబడతాడో ఊహించుకుంటుంటే నాకు వాడిమీద జాలికలగ సాగింది. అదంతా ప్రజాభిప్రాయం. అతను దాన్ని పట్టించుకోనంత కాలం ఏ ఇబ్బందీలేదు. కాని భగ్న హృదయుడుగ వాడి లోపలి బాధ సంగతి ఎవరు ఊహించ గలరు?

"అసలు ఘోరం అదికాదు", వాడి పిడికిలిలో నా చేతి నాలుగు వేళ్ళ ఎముకలూ విరిగిపోతాయనిపించింది. "అన్నయ్యను చేసుకుంటుందట."

షాక్ తిన్నాను. ఇది కలలోనైనా ఊహించని విషయం. బొమ్మలు గీసే బ్రహ్మాం నా కళ్ళముందు కదిలాడు. అను తమ్ముడిలా కాక సన్నగ, పొడుగ్గ ఉంటాడు.

పర్సీ లాక్కుని వాడి కేసి చూస్తున్నాను.

"ఈ విషయమై ఆమెను నిన్న కదిలించాను." సుబ్రమణ్యం తనను తాను కూడదీసుకున్నాడు. దీనంగా ఉన్న వాడి మొహం చూడలేక బుజం వేపు దృష్టి ఉంచి "ఊ" కొట్ట సాగాను.

"వింటూనే పెద్ద విడ్డూరంగా చూసి "నువ్వనేదేమిటి?" అన్నది. అర్థం కానట్లు. "అన్నయ్య పెళ్ళి కుదరగానే మన సంగతి నాన్నతో చెప్పనా అన్నాను మళ్ళీ. అప్పుడు నా వేపు ఎట్లా చూసిందో నీకేమని చెప్పనురా?....వాకిట్లో కొచ్చిన బిచ్చగాడు బిచ్చంకాక ఏ పోలీస్ షర్టో అడిగితే మనం చూస్తామూ, అట్లా—

"నీకేమన్నా మతిపోయిందా. మీ అన్నయ్య నేను ఎప్పుడో నిశ్చయించుకున్నాము. నువ్వు నాకు మరిదివవుతావు అంది. ఆ మాటలు వింటూనే నా కాళ్ళకింద భూమి కదిలిపోతున్నట్టు అనిపించింది. మొదట నమ్మలేకపోయాను. కాని నమ్మక తప్పలేదు. కోపంతో "మరిన్నాళ్ళు నన్నెందుకిలా ఆట లాడించావు?" అన్నాను. ఆమె నవ్వింది. నిజంగా నవ్విందిరా—"

నేను నమ్మటం లేదన్నట్లు చిత్రమైన రీతిలో తల ఎగరేసి అన్నాడు. వాడి మాటలకి స్ప్రింగ్‌లా తల కదిపిన ఆ తీరును ఇంకో సమయంలో అయినట్లయితే నవ్వి ఉండేవాణ్ణి.

"అప్పుడు చెప్పుకొచ్చింది, మొదట్నుంచీ తను నాతో స్నేహం కలిపిందీ, ఇంటికి రావడం ప్రారంభించిందీ నామీద ఇంటరెస్టుతో కాక అన్నయ్యకోసమేనట. ఆ మాట ఎంత బాధకలిగిస్తుందో ఆలోచించు. "మరి మొదటే అన్నయ్యతో స్నేహం కలపక మధ్యలో నన్నెందుకిట్లా" అన్నాను కోపం పట్టలేక. అన్నయ్య గాంభీర్యం స్వభావాల వల్ల తనకా సాహసంలేదు. అవకాశములేక నన్ను ఆ యుధంగా

పాడుతున్నదట. రెండేళ్ళ క్రితం టవున్ హాలులో అన్నయ్య బొమ్మల ప్రదర్శనం చూపినప్పుడే ఎలాగైనా ఆయనతో స్నేహం చేయాలనిపించిందట. ఇంకేం నేనో వెర్రి వెధవను దొరికి ఉంటాను—" కసిగా అన్నాడు.

"అది కాదురా. ఆమెమీద నాకా భావమున్నట్లు ఇంట్లో వాళ్ళకి తెలుసే। ఒకసారి అన్నయ్యకు కూడ వెళ్ళడించానీ సంగతి. ఒట్టిగా నవ్వి ఊరుకున్నాడు — "సుబ్రమణ్యం కాసేపు ఆలోచిస్తున్నట్లు ఊరకుని అన్నాడు.

"ఓరి దేవుడా — అంటే నన్నో ఫూల్ కింద జమకట్టి నవ్వాడన్నమాట" రెండు చేతులతో జుట్టు పీక్కున్నాడు.

"....వాళ్ళ పెళ్ళయితే ఇంక ఆ యింట్లో ఎట్లా ఉండగలనో అర్థం కావటంలేదు — అందరం ఒకే ఇంట్లో — అవతల గదినుండి వాళ్ళ సరసాలు. నవ్వులు వినిపిస్తుంటే —"

హఠాత్తుగా వాడు మాటలాపేసి ఊరికే అలా చూస్తూ కూర్చుండిపోయాడు. వాడు ఊహించుకుంటున్నాడనుకుంటా ఆ ఇంట్లో - తను ప్రేమించిన యువతి. తనను ఫూల్ చేసిన యువతి తన అన్నకు భార్యగా, ప్రతిరోజూ కళ్ళముందు కనిపిస్తూ - పక్కగది నుండి నవ్వులు, (బహుశా తన సంగతి చెప్పుకునీ అయి ఉండొచ్చునన్న భావనలో) వంటరిగ. దిగులుగా కూర్చుని విషాదంలో తను__

వాడసలే ప్రతి చిన్నదానికీ బాధపడే రకం. వాణ్ణెలా ఓదార్చాలో నాకర్థం కాలేదు. వాతావరణమన్నా మారితే కాస్త తెప్పరిల్లుతాడేమోననిపించింది.

"సినిమాకు వెళ్దామా ?"

వాడు నా వైపో క్షణం విస్మయంగా చూసి వెంటనే లేచి నిలబడ్డాడు.

"రాస్కెల్, నేనింత బాధలో ఉంటే నీకు సినిమా కావాల్సొచ్చిందా?"

రౌద్రంగా అరిచి చరచరా గది బయటకు నడిచాడు.

ఊహించని ఈ పరిణామానికి గుడ్లు వెళ్ళబెట్టి గోడకేసి చూడటం తప్ప నేను మరేం చేయలేకపోయాను.

2

తన అన్న పెళ్ళి జరుగుతున్న రాత్రి సుబ్రమణ్యం నా గదిలో ముసుగు తన్నిపట్టి పడుకున్నాడు. వాడు నిద్రపోయాడనుకుని కొంతసేపటికి కళ్ళుమూసిన నేను ఓ రాత్రి వేళ మెలకువ వచ్చి చూసేసరికి లైటు వెలుగులో కుర్చీలో దిగాలుపడి కూర్చుని ఉన్న వాడు కనిపించాడు.... ఆ ఒక్కసారే కాదు. ఆ తర్వాత చాలాసార్లు నా గదిలో రాత్రులు వాణ్ణా స్థితిలో గమనించాను. అలాంటి రోజుల్లోనే ఒకసారి వాడి తల్లి వచ్చి ఇంటికి రమ్మని వాణ్ణి బ్రతిమాలింది. వాడినుండి విసుక్కోవడాలు, కసుక్కోవడాలు మాత్రం సమాధానాలుగా ఆమెకు లభ్యమయ్యాయి. అసలు కారణం ఆమెకు తెలియదనుకుంటా. "నువ్వయినా చెప్పరాబాబూ" అంది నావైపు తిరిగి. వాడి మనస్తత్వం తెలిసిన నేను సందిగ్ధంలో పడి అప్పటికామెను పంపేసి, తర్వాత వాడికెంతో నచ్చచెప్పాను. కష్టం తనను పెంచి పెద్దచేసి తనమీద ఆశలు పెట్టుకున్న ఆమెకోసమన్నా వెళ్ళమని తల్లికోసం త్యాగమనే ఆదర్శాన్ని వాడి తలకెక్కించి ఎలాగకి వాడు ఇంటికి వెళ్ళేట్లు చేసేసరికి నా తల ప్రాణం తోకకొచ్చింది.

కాని రెండు రోజుల తర్వాత ఉదయానే వాడు నా గదికి వచ్చి "లాభం లేదురా నేనా ఇంట్లో ఉండలేను" అన్నాడు. వాడి బాధ నాకర్థమై మరేమీ మాట్లాడలేకపోయాను. మళ్ళా పూర్వంలా వాడు నా గదిలోనే ఉంటూ వచ్చాడు.

నాకు ఆశ్చర్యం కలిగించిన విషయమేమంటే వాడి నాన్నగాని, అన్నగాని

వాణ్ణి పలకరించటానికి ఏ రోజూ నా గదికి రాలేదు. ఒకవేళ వాళ్ళు ఏ వీధిలోనో ఎప్పుడయినా కలుసుకోవడం తటస్థించి మాట్లాడుకున్నారేమోగాని నేను చూస్తుండగా మాత్రం అలాంటిదేం జరగలేదు. వాడి తల్లిమట్టుకు వాడు ఉన్నవేళల్లోను, లేని వేళల్లోను వచ్చి నాముందు వాడి విషయమై దిగాలుగా చెప్పుకుని కాసేపు ఏడ్చిపోతుండేది.

కాని విధి వికృతమైనది. "నదిలో మెల్లలా" ఏదో అలా కాలం సాగిపోతున్న సమయంలో ఓ దుష్టదినాన సుబ్రమణ్యం చెప్పా పెట్టకుండా ఎక్కడికో వెళ్ళిపోయాడు. కనీసం వాడు నాతో చిన్న ఉత్తరం ముక్కయినా రాయకుండా వెళ్ళినందుకు మొదట్లో బాధపడకుండా ఉండలేకపోయాను. పోస్టుద్వారా రాసొచ్చేమోనని కొన్నాళ్ళపాటు నిరీక్షించాను కాని ఆఖరికి ఆ ఆశా వదులుకున్నాను.

తర్వాత తెలిసింది - సుబ్రమణ్యం ఊరు వదిలి పెట్టటానికి ముందురోజు తన తండ్రితో కారణం చెప్పకుండా వెయ్యి రూపాయలు కావాలని దెబ్బలాడాడని, చివరికి ఆయన ఇచ్చిన రెండు వందలూ మాట్లాడకుండా పుచ్చుకున్నాడనీ.

వాడలా వెళ్ళిపోయిన ఆరు నెలలకు గావును. ఒకసారి పరంధామయ్యగారు నా కోసం కబురు పెట్టాడు. తక్షణమే వెళ్ళాను. కాని ఇంట్లో ఆయన లేకపోవడం నా ఆశ్చర్యాన్ని కలిగించింది. శకుంతల నన్ను చూచి పలకరింపుగా నవ్వింది.

"క్షమించండి. అత్తయ్య బలవంతాన అలా కబురు పెట్టాను."

శకుంతలతో నా కంతగా పరిచయం లేకపోవడ మొక్కటే కాక నా భార్యతో పరాయి స్త్రీలతో అంతగా మాట్లాడి ఎరుగనివాణ్ణికావడం వల్ల కొంత బిడియంగా అన్నాను:

"ఎక్కడుందామె?"

తిన్నగా రెండు వాకిళ్ళు దాటాక కుడివేపు గదిలో ఉన్నదామె పడుకున్న మంచం.

"సుబ్బాడి సంగతు లేమయినా తెలిసాయా నాయనా?" అన్నదామె నన్నుచూస్తూనే.

శకుంతల పని మనిషిచేత ఒక కుర్చీ తెప్పించి అత్తగారి మంచం పక్కగా వేయించి తను లోపలికి వెళ్ళిపోయింది. గదిలో కుడివేపు మూల చిన్న బొమ్మరిల్లు లాంటి దేవుడి గూటిలో విగ్రహాలముందు అగరు వత్తులు వెలిగించబడి ఉన్నాయి. వాటి నుండి వెలువడుతున్న తెల్లటి సన్నటి పొగ మెలికలు తిరుగుతూ సాగి గాలిలో అదృశ్యమవుతోంది.

నా జవాబు విని ఆమె పెద్దగా నిట్టూర్చింది. తనికి మాట్లాడాల్సిదేమీ లేనట్లు మౌనంగా పడుకున్న ఆమెతో ఏమి మాట్లాడాలో తోచక ఆమె మొహంవేపు చూస్తూ కూర్చున్నాను.

ఆమెలో అసాధారణమైన మార్పు కలిగింది. అసలే వల్చగా ఉండే ఆమె మరీ చిక్కిపోయింది. మొహమంతా పీక్కుపోయి, దవడలు వెళ్ళుకొచ్చి, కళ్ళు ఎక్కడో లోపలికి లాక్కుపోయి అస్థిపంజరంలా ఉందామె.

"పిచ్చిగున్న!" హఠాత్తుగా పలికించిన ఆమె స్వరంలోని అసాధారణ ధ్వనికి ఉలికి పడ్డాను. "మొదటినుండి వాళ్ళ నాన్న వాడ్ని తిరస్కారంగా చూశాడు. పెళ్ళయాక పెద్దవాడికి వీడికీ మధ్య ఏవో కలతలొచ్చినట్టున్నాయి. కోడలు పిల్లతో ఇక సరేసరి. ఇక్కడున్న కొద్దిరోజులూ వాడాపిల్లను తప్పించుకు తిరగటానికే ప్రయత్నించాడు. ఒక పెద్ద రహస్యమేదో వాళ్ళ మధ్య గోడకట్టుకున్నట్టు అనిపిస్తోంది—"

తన కోడలికీ, కొడుకు లిద్దరికీ మధ్యగల సంబంధాల్ని గురించి ఆమె కెంత వరకు తెలుసో నాకర్థంకాలేదు.

"అసలు దీనికి కారణం కొంత వాళ్ళ నాన్నేనని చెప్పాలి - ఆయనకు అనుమానముండేది."ఆమె కొద్దిగా తల పైకెత్తి గుమ్మంవేపు చూసింది. ఎవరూ లేరని నిశ్చయించుకున్నాక తగ్గు స్వరంలో రహస్యంగా ఇలా అంది - "సుబ్బిగాడు తన కొడుకు కాదేమోనని -"

"నిజం?" నాకు తెలియకుండానే కాస్త పెద్దగా అరిచాను.

ఆమెకళ్ళలో ఆందోళన స్ఫుటంగా తెలుస్తోంది. వణుకుతున్న పెదవులతో ఏమో చెప్పబోయి గుమ్మంవద్ద చప్పుడయేసరికి మాట మార్చేసింది.

"ఏమొస్తాదో ఏమో బాబూ. నేను కాస్తా ఈలోపే గుటుక్కుమనేట్టున్నాను."

కాఫీ గ్లాసులతో శకుంతల లోపలికొచ్చింది. కాఫీ త్రాగుతూ ఆమె కూడ మాతోపాటు గదిలో ఉండిపోవడంవల్ల ముసలామె తను చెప్పదల్చుకున్న రహస్యాన్ని నాకు చెప్పలేకపోయింది.

కాసేపున్నాక నేను లేచి వస్తుంటే అన్నదామె:

"ఒకటి రెండు రోజుల్లో మళ్ళీ కలువు నాయనా."

నా వెనకే శకుంతల వీధివరకూ వచ్చింది.

"కొడుకు కనిపించని బెంగలో మా అత్తగారికి స్క్రూ కాస్త వదులవుతున్నట్టున్నదండీ."

"అంటే —శకుంతల విన్నదా ? ! నా కర్థం కాలేదు.

తరువాత పదిహేను రోజుల్లోనూ ముసలామె దగ్గరకు రెండుసార్లు వెళ్ళాను. కాని ఆమెతో ఒంటరిగా మాట్లాడే వీలు కుదరక పోవడంవల్ల సుబ్రమణ్యం పుట్టుక రహస్యాన్ని గురించి ఆమెనుండి ఏమీ తెలుసుకోలేకపోయాను.

మరోసారి నేనామెను కలుసుకోకుండానే నాలుగురోజుల్లో ఓ తెల్లవారుఝామున ఆమె చనిపోయింది.

3

ప్రేమకు ఒక నిర్వచనమంటూ లేదు. హద్దులు అంతకంటే లేవనే చెప్పాలి. మతోన్మాదులు మోరలిస్టులు, శరత్ భక్తులు మొదలైనవాళ్ళు ఒక వ్యక్తి జీవితంలో ఒక స్త్రీని మాత్రమే ప్రేమించడాన్ని అనన్యంగా పరిగణిస్తారు. కాని, సుందర స్త్రీలముందు మాటి మాటికీ మతులు కోల్పోయి మనసులు చెడగొట్టుకున్న గోథే, బైరన్, షెల్లీల ప్రేమల్లోని తీవ్రతల్ని ఎవరు శంకించ గలరు గనక!? ప్రేమకోసం ప్రాణా లర్పించిన ప్రపంచ ప్రసిద్ధ హీరో "రోమియో" అంతటివాడు, "జూలి యట్"ని దర్శించక ముందు "రోజ లిన్"ని ప్రేమించి ఆమె చేత తిరస్క రించబడ్డాడు — ఇలాంటి భావాలు (బహుశా కొందరి దృష్టిలో చవకవి కావొచ్చు) నాలో ఉండబట్టేనేమో, సుబ్రమణ్యం ఊళ్ళో దిగటమే గాని అతనివెంట ఒక యువతి ఉండటం నా కంతగా ఆశ్చర్యాన్ని కలిగించలేక పోయింది. అప్పటికి వాడి తల్లి చని పోయి సంవత్సరం పైగా దాటింది.

సుబ్రమణ్యం పెళ్ళి చేసుకుని తీసుకు వచ్చిన యువతిపేరు మాలతి. శకుంతల ఈడే ఉండవచ్చు. లేక ఒకటి రెండేళ్ళు చిన్నదేమో కూడా. కాని సౌందర్యంలోమట్టుకు శకుంతలను తన్నేస్తుంది.

సుబ్రమణ్యం వేరే ఇల్లు తీసుకుని ఎక్కడయినా కాపురం పెడతాడేమో ననుకున్నాను. కాని వాడదేమీ చేయ లేదు. ఉమ్మడి కుటుంబంగా తన అన్నతోనే ఉండిపోయాడు. వాడి అసలు ఉద్దేశం, తన భార్యను చూసి శకుంతల బ్రహ్మాండంగా ఈర్ష్య పడా లని —

రోజులు చిన్నగా గడుస్తున్నాయి. నా కొడుక్కి మూడేళ్ళు నిండాయి. లలిత మళ్ళీ కడుపుతోంది. ఈసారితో పిల్లలకు ఫుల్‌స్టాప్ పెట్టాలని ఇద్దరం నిశ్చయించుకున్నాము. అయితే ఆపరేషను ఎవరు చేయించుకోవాలన్న విషయంలో మాత్రం మూడురోజు ల్నుండి గుద్దులాడు కుంటున్నాము— అలాంటి ఒక ఉదయాన నేను లోపల గదిలో భోజనానికి కూర్చునివున్న సమ యాన అవతలి గదిలో ఆటలాడు కుంటున్న మావాడొచ్చి జిలిబిలి పలుకు లతో ఇలా అన్నాడు.

"ఆయినా సుబ్బమన్నంగా లొత్తాలు."

"అయినా ఏమిటిరా పాడువెధవ. నాన్నగారూ అనలేవూ?" - వాడి తల్లి నవ్వుకుంటూ అవతలి గదిలోకి వెళ్ళింది. నాకు వాళ్ళ సంభాషణ వినిపిస్తోంది.

"కూర్చోండి"

వచ్చినది ఎవరైనదీ వాడు గమ నించలేదనుకుంటాను.

"ఈ మనుషులకు బుద్ధిలేదురా"

"ఆయన లోపల భోంచేస్తున్నారు."

"ఓ—నువ్వా. క్షమించొదినా"

"పరవాలేదు కాని, హాట్ హాట్‌గా ఉన్నారేమిటి?"

"ఆ నరకంలో నేనింకొక్క క్షణమైనా ఉండలేను."

"ఇప్పు దేమయింది?"

"ఏమవ్వాలి? — ఎంతటి నీచుడి కయినా వావి వరసలు ఉంటాయి. తమ్ముడి పెళ్ళామన్న బుద్ధయినా లేకుండా —"

నిశ్చేష్టుణ్ణయాను. మళ్ళీ ఏదో మొదలయింది. త్వరత్వరగా భోజనం ముగించి టవలుతో చేతులు తుడుచుకుంటూ ఆవతలి గదిలోకి వెళ్ళాను. వాడి మొహం వాడిపోయి ఉంది. కళ్ళల్లో క్రోధం వెల్లివిరుస్తోంది. నన్ను చూడనే అన్నాడు.

"వీళ్ళనేమి చేయాలంటావురా?"

"ముందు నువ్వు ప్రశాంత పడు."

"బ్రతుకిక్క అదొక్కటే తక్కువగా ఉంది —"

వాడు చెప్పుకొచ్చిన దాని సారాంశం ఇదీ! చిత్రం గీస్తాననే నెపంతో మాలతిని వాడి అన్న మోడల్‌గా కూర్చోబెడుతున్నాడు. వాళ్ళిద్దరూ ఎక్కువ కాలాన్ని మేడమీద ఆర్టు రూములో గడుపుతున్నారు. కాఫీ, టిఫిన్ వగయిరాలు శకుంతల తనే స్వయంగా ఆ గదిలోకి తీసుకువెళ్తోంది. వారం నుంచి గీస్తున్న బొమ్మ ఇంకా కాకుండా ఉందా అన్న ఉద్దేశంతో నిన్న సాయంత్రం సుబ్రమణ్యం నిశ్శబ్దంగా వాళ్ళున్న గదిలోకి అడుగు పెట్టాడు. ఎదురుగా బ్రహ్మం మాలతి చెంప సవరిస్తున్న దృశ్యం (వాడి మాటల్లో) - కనిపించింది. వాణ్ణి చూడగానే ఇద్దరూ ఉలిక్కిపడ్డట్లు సర్దుకున్నారు.

"నా పర్మిషన్ లేకుండా లోపలి కెందుకొచ్చేవ్?" అన్నాడు బ్రహ్మం విసురుగా.

"నువు చేస్తున్న దేమిటి?" కుతకుత ఉడికిపోతూ సుబ్రమణ్యం అడిగాడు.

"మాలతి పోజు సరిచేస్తున్నాను"

సుబ్రమణ్యం 'ఈజెల్' వేపు చూశాడు. చిత్రం ఇంకా అవుట్‌లైన్ పూర్తికాలేదు. పెళ్ళికాక పూర్వం శకుంతలతో తమ సంగతం గుర్తుకొచ్చింది.

"వారంనుంచి పోజులు సరిచేయటం కుదరలేదా?" అన్నాడు.

"షటప్!"

"ఇక నువ్వు మాలతి బొమ్మ గీయటానికి వీల్లేదు. ఆమె రేపట్నించి రాదు"

"నువ్వు కాదు ఆ మాటలనాల్సింది. మాలతిననమను."

అంతలో ఆమె కలగజేసుకుంది.

"ఏమిటండీ మీకు మరీ మతిపోతున్నట్టుంది...."

తిక్కరేగి సుబ్రమణ్యం తన పెళ్ళాన్ని కిందికి ఈడ్చుకు వెళ్ళాడు.

ఆ ఆఖరి సంభాషణ వాడిలోని అనుమానాన్ని దృఢ పరిచింది.

రాత్రి సాంబమయ్యగారు రాగానే సుబ్రమణ్యం ఆయన దగ్గరకు వెళ్ళి తనభాగం తనకు పంచేయమని అడిగాడు. ఆయన నోర్ముయ్యమన్నాడు. చిన్నప్పటించీ ఆయనదగ్గర వాడికింతగా చనువు లేకపోవడమేగాక ఆయనంటే భయమెక్కువ కూడా. ఆ కోపంలో వాడు గదిలోకిపోయి, తన పెళ్ళయ్యాక మొదటిసారిగా పెళ్ళాన్ని నాలుగు ఉతికి అన్నం తినకుండా పడుకున్నాడు. కాని నిద్రపట్టలేదు. పక్కమంచంమీద వెక్కుతూ పడుకుని ఉన్న మాలతిని ఓగంట తర్వాత శకుంతల వచ్చి బ్రతిమాలి భోజనానికి తీసుకు వెళ్ళడాన్ని గమనించాడు. తనకు తల్లిలేనిలోటు అప్పుడు గుర్తుకొచ్చింది. లోపలోపల కుములుతూ ఎప్పుడో అలాగే తనకు తెలియకుండానే నిద్రపోయాడు. రాత్రంతా రకరకాల పాడుకలలతో తెల్లారి ఎనిమిదిన్నరకు నిద్రలేచాడు. పక్క మంచం మీద మాలతిలేదు. కడుపులో ఆకలి 'గయ్య్' మంది. విసురుగా తండ్రిదగ్గరకు మళ్ళీ వెళ్ళి, కనీసం తను వేరే ఇంట్లో కాపురం పెట్టటానికి నెలనెలా ఇంతని డబ్బులన్నా ఇవ్వమని అడిగాడు. ఆఫీసుకు వెళ్ళబోతున్న ఆయన ఆగికారణమడిగాడు. వీడు చెప్పాడు.

"ఏమన్నాడాయనేం?" కుతూహలం పట్టలేక అడిగాను.

"నా మొహంలోకి అదోలా చూసాడు." సుబ్రమణ్యం ఒక్కక్షణం తటపటాయించాడు. "'స్టుపిడ్' అనేసి బయటికి పోయాడు."

ఆ దృశ్యం నా కళ్ళముందు మెదిలి పెదాలు బిగబట్టాను. చెంగు నోటి కడ్డం పెట్టుకుని లలిత లోపలికివెళ్ళింది. వెంటనే లోపలినుండి మా పడి స్వరం వినిపించింది.

"ఆయనా, అమ్మలవ్వతోంది...."

గాభరాగ సుబ్రమణ్యం మొహం లో చూసాను. వాడి కళ్ళలో గిర్రున నీళ్ళు తిరిగాయి. చప్పున మొహం తిప్పేసుకుని వాడు నాకేకలన్నా విని పించుకోకుండా బయటికిపారిపోయాడు.

"స్టుపిడ్!"

కోపంగఅన్నానునాభార్యవేపుతిరిగి. అంతవరకు బిగబట్టి ఉంచిన నవ్వును ఆమె పగ్గాలువదిలేసింది. ఎందుకోతెలియక పోయినాకిందనుండిమావాడుకూడ పక్కికిలించాడు. ఒక్కక్షణం నవ్వుతున్న వాళ్ళ మొహాల్లోకి చూసి నేను కూడ నవ్వకుండ ఉండలేకపోయాను.

4

లోకంలో చాలామంది పురుషులు తమ భార్యలు వేరొకళ్ళతో వ్యభిచరిస్తూ తమను వంచిస్తున్నారని తెలిసి కూడ శుభ్రంగా, సుఖంగ, శాంతంగా సంసారాలు వెళ్ళదీసుకొస్తున్నారు. జీవితంమీద ప్రేమ, వ్యక్తిగత విలువల మీద నిర్లక్ష్యం, ఒకింత సెన్స్ ఆఫ్ హ్యూమర్ మొదలైన లక్షణాలు కలిగి ఉన్నవాళ్ళు బుద్ధిమంతుల కోవలోకొస్తారు. ఇంకోరకం వాళ్ళుంటారు - వీళ్ళ భార్యలు వాస్తవానికి ఎలాంటి వాళ్ళయినా వాళ్ళ పాతివ్రత్యం మీద మాత్రం అమిత విశ్వాసం ఉంటుంది. ఊహాశక్తిలేమి, 'పురాణం' వారు చెప్పిన మన ఆంధ్రత్వపు సెన్స్ ఆఫ్ రూమర్లు అధికంగా ఉండటం వాళ్ళనా అంధత్వంలో ఉంచుతాయి. వీళ్ళు ఉత్త 'ఇడియట్స్.'

మా సుబ్రమణ్యం వీళ్ళలో ఏ జాతికీ సంబంధించక పోవడం స్నేహరీత్యా నాకు గర్వకారణమేగాని వాడి ప్రస్తుత మానసికస్థితి మాత్రం దయనీయమైనది. పై సంఘటన జరిగాక వాడు నాతో మాట్లాడటం మానేశాడు. ఎప్పుడయినా ఎక్కడయినా పొరపాటున తటస్థపడటం సంభవించినప్పుడు తలవంచుకుని నన్ను గమనించనట్టే దాటిపోవడం ప్రారంభించాడు. తప్పు నాదయినా నాభార్యదయినా ఒకటే కాబట్టి వాడికి సంజాయిషీ చెప్పుకోవాలని నిశ్చయించుకున్నాను. కాని సమయం, సందర్భం కలిసిరాక కొన్నాళ్ళలాగే గడిచిపోయాయి. ఇంతలో మా స్నేహానికి శాశ్వతంగా అడ్డుగోడలేసిన విపరీత సంఘటన ఒకటి జరిగింది.

ప్రమోషన్ లభించిన సంవత్సరంగా విశాపతి మాకు పార్టీ ఇస్తానన్నాడు. అతను కాక గిరిధరమూర్తి. మరో ముగ్గురు మిత్రులు. నేను కలిసి 'కోమలావిలాస్' చేరుకున్నాము.

"సుబ్రమణ్యం ఇంకా రాలేదే," అన్నాడు విశాపతి స్వీట్లకు ఆర్డరు ఇస్తూ.

"వాణ్ణి కూడ పిలిచారా?" ఈ అవకాశాన్ని వినియోగించుకునయినా వాడికి క్షమాపణలు చెప్పుకోవాలనుకున్నాను.

అవి ఇవి తింటూ, కబుర్లు చెప్పుకుంటూ, కేరింతలతో ఒక అరగంట కాలం గడిపాము. కాని సుబ్రమణ్యం రాలేదు. వాడు రాలేదన్న స్పృహేలేదు మాకు.

ఇంతలో మా సంభాషణ దేశంలోని ఋషులు బాబాలవేపు మళ్ళింది.

"మీ బాబాగారి ముక్కు ఒరిజనల్‌ది కాదటగా," అన్నాడు గిరిధరమూర్తి అవధానిని ఉడికిస్తూ.

అవధాని 'మెహర్‌బాబా' భక్తుడు. ఉత్తమ భక్తుడు అనే కంటె మూఢ భక్తుడు అంటే బాగుంటుందేమో.

నేను ఉండబట్టలేక అన్నాను:

అవును, యస్వీ రంగారావుముక్కు మీద మోజుపడి పాపం, అలాంటి ప్లాస్టిక్ ముక్కుకోసం ఆయన తన అసలు ముక్కును ఊడగొట్టుకుని ఉంటాడు."

పరమ నాస్తికుడయిన గిరిధరమూర్తి మంచి మూడ్‌లో ఉన్నాడేమో పెద్దగా నవ్వేసాడు. అందులో పెద్దగా జోక్ లేకపోయినా: మానవుడు 'గ్రెగారియస్ ఎనిమల్' కాబట్టి మిగతా మిత్రబృందమంతా కూడ పకాలు మన్నారు.

మరుక్షణమే నా గూబ 'గుయ్' మంది. బిత్తరపోయి చెంప సవరించుకుంటూ పక్కకు చూశాను.

క్రోధం నిండిన కళ్ళతో వణికిపోతూ నిలబడి ఉన్నాడు, సుబ్రమణ్యం!

"ఒక్క ఇంట్లో వాళ్ళేకాదు: మీరు కూడ అంతేరా....నీచులు, రక్తంపీల్చే జలగలు — ఒక బంధుత్వం లేదు, మిత్రత్వంలేదు — ఛీఛీ, పాడుజనం!"

ఈ మాట లనేసి గిరుక్కున వెనక్కు తిరిగి బయటికి వెళ్ళిపోయాడువాడు. నవ్వులాపేసి అందరూ అవాక్కులయి చూస్తూ కూర్చుండిపోయాం.

రావటమే ఏ మూడ్‌లో వచ్చాడో ఏమో నా పిట్టుకు మిత్రులంతా నవ్వడాన్ని అప్పుడే ప్రవేశించిన సుబ్రమణ్యం చూచి, నా మాటలు తాను వినకపోయినా అవి తనను చూసే, తనను గురించే అన్నానని అపోహపడి ఉంటాడు.

అంతటితో మా స్నేహం అంతమైందనే అనుకున్నాను.

సుబ్రమణ్యాన్ని ఒక విధంగా మానసిక రోగి అని చెప్పొచ్చు. ఆ జబ్బుపేరు 'పారనోయా'. తల్లి

గారాబం, తండ్రి నిర్లక్ష్యం అన్న ప్రవర్తన కాక పై సంఘటన అన్నిటి ద్వారా వికసించిన పరిస్థితులు, ఇవన్నీ వాడిలో 'పారనోయా' కి కారణాలు కావచ్చు. ప్రతి 'పారనోయా' పీడితుని లోనూ 'హోమోసెక్సువల్' గుణాలు ఉంటాయని 'ఫ్రాయిడ్' అంటాడు. కాని మా సుబ్రమణ్యాన్ని గురించి నేనంత దారుణంగా ఊహించలేను.

5

ప్రసవానికని లలిత పుట్టింటికి వెళ్ళింది. వెళ్ళబోయే ముందు మా ఫామిలీ ప్లానింగు విషయమై మేమొక ఒప్పందం కుదుర్చుకున్నాము. దాని ప్రకారం మగపిల్లవాడు పుడితే నేను ఆపరేషన్ చేయించుకుంటాను. లేక ఆడపిల్ల పుట్టినట్లయితే నా భార్య — ప్రసవ దినాలు దగ్గర పడుతున్నకొద్దీ రాత్రిళ్ళు నేను 'ఇన్సోమ్నియా' తో బాధ పడసాగాను. మామగారి వద్ద నుంచి ఇంకా ఉత్తరం రాలేదు. ఎందుకో నాకు ఆందోళనగా ఉంటుంది. లలిత తగినంత బలంగాను ఆరోగ్యంగానే ఉందన్న సంగతి తెలుసు కాని కోతిలాంటి మనస్సును ఊరుకోబెట్ట లేకపోతున్నాను. ఇలాంటి ఆలోచనలతో ఒక రాత్రి ఎప్పటికో బాగా ప్రొద్దుపోయాక గాని నిద్రపోలేక పోయాను — నిద్రలో ఒక కల : క్యారు క్యారుమంటూ పక్క గదిలో పిల్లే !" అనుకుంటున్నాను. ఆనందంగా మరదలుపిల్ల పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చి చెప్పింది — "బావా నీకింకో కొడుకు" — "అబద్ధం" అరిచి గదివేపు నడిచాను. త్వరగా నాకంటె ముందు గదిలోకి ప్రవేశించిన మరదలుపిల్ల నా మొహంమీద తలుపు మూసేసింది. "తెరువు. తలుపు తెరువు !" తలుపు మీద గుద్దుతూ కేకలు పెడుతున్నాను. ఉలికిపడి హఠాత్తుగా కళ్ళు తెరిచాను.

కలలోని నేను కాక నిజంగానే ఎవరో నా గది తలుపులు బాదేస్తున్నారు దబదబ. లైటువేసి వాచీకేసి చూశాను, రెండయింది. అంతలో తలుపులు ఒకటే మోత. విసుగుతోను, ఆశ్చర్యంతోను లేచి స్లిప్పర్లు వేసుకుని వెళ్ళి గడియ తీశాను. నన్ను తోసుకుంటూ ఒక మనిషి లోపల ప్రవేశించాడు. వెంటనే తలుపులు మూసేసి గడియపెట్టి నావేపు తిరిగాడు.

సుబ్రమణ్యం !

"ఏమిటిరా, ఈ వేళప్పుడు ?" ఆశ్చర్యంగా అన్నాను.

" " వాడు ముక్కుమీద వేలుంచి అన్నాడు.

అసహనంగా వాడు గదిలో అటు ఇటు కాసేపు పచార్లు చేసి హఠాత్తుగా ఆగి అన్నాడు.

"బ్రహ్మంగాడి తల పగలగొట్టానురా".

"సైకో" సినిమాలో హత్య దృశ్యం

హీరోయిన్‌తోపాటు రుదుసుకున్నప్పటి అనుభూతి పొందాను. అయినా బింకంగా అన్నాను-

"కలవరిస్తున్నావా ?"

"షటప్ ! ... చెప్పేది సాంతం విను. యాళ్ళక్రితమో. దేన్తోనో ఒక్క దెబ్బేసాను. ఛస్తాడో చావడో తెలియదు కాని..." సుబ్రమణ్యం ఒక్క కుదుపుతో పక్కకు తిరిగి కిటికీవద్దకు వెళ్ళాడు. తలుపులు తెరిచి బయటి తెల్లటి వెన్నెలలోకి కాసేపు చూసి వొళ్ళు విరుచుకున్నాడు ఒకటి రెండు నక్షత్రాలు కిటికీలోనుండి తొంగి చూస్తున్నాయి.

నేనిదంతా చిత్రంగ చూస్తున్నాను. సుబ్రమణ్యం మళ్ళీ గది మధ్య కొచ్చి లైటు వెలుగులో నిలబడ్డాడు. ఇప్పుడా మొహంలో ఇందాకటి కాఠిన్యత లేదు. ఆ స్థానంలో వాడిలోని సహజ అమాయకత్వం చోటుచేసుకుంది, కొంత దీనంగా ఉన్నాడుకూడ.

"కర్మ అనేది ఉన్నదేమో..." దిగులుగ, నిదానంగ యోచిస్తున్నట్లు ఒకోమాటా వాడి నోటినుండి బరువుగ ఊడిపడుతోంది. "అమ్మ నా బాల్యంలో ఏలోటూ లేకుండా పెరిగినన్నాళ్ళూ 'అప్పుడప్పుడుఆశ్చర్యపడుతుండేవాణ్ణి. చిన్నప్పుడు కష్టాలంటే ఎలా ఉంటాయో! అవినాకుకూడసంభవిస్తాయా?' అని. కాని-ఇవాళయినా ఇంకా అనుమానమే-ఇవేనాకష్టాలంటే?—ఏమో—

కుర్చీలో కూలబడి మొహాన్ని రెండు చేతుల్లో దాచుకున్నాడు. సుబ్రమణ్యం ఏడుస్తున్నాడు. చిన్నపిల్లవాడిలా బేలగా.

నాకంతా అయోమయంగా ఉంది. ఏంజరిగిందో ఊహించలేకపోయాను. కాసేపున్నాక ఏడుపు మానేసి వాడు మళ్ళీ చెప్పటం ప్రారంభించాడు. వాడి స్వరం కంపిస్తోంది. మాటల్లో ఒక క్రమంలేదు. కలవరిస్తున్నట్లు చెప్పుకుపోతున్నాడు.

"నాన్న నన్నెందుకని మొదటినుండీ ద్వేషిస్తూ వచ్చాడో నాకిప్పటికీ అర్థంకాదు. అమ్మ చనిపోయి ఏ లోకాన ఉందో- ఇక లేడు- బ్రహ్మం- ఇద్దరం చిన్నప్పటను చీ ఎంత అన్యోన్యంగా బ్రతికామో - ఒక కంచంలో తిని మంచంలో పడుకుని-కాని ఆ బతికి ఇవాళ - నకు కావలసిన శకుంతలను చేర్పుగలాక్కొని - అయినా వాలని చూసి ధైర్యపడ్డాను.కాని-అన్నట్లుమాలతికి గర్భం! లోపలి బిడ్డ నా రక్తమేనని నమ్మకమేమిటి? అందరం ఒకే ఇంట్లో - అప్పటికే వాడు దాని బొమ్మగీయటం ప్రారంభించాడు - మాలతి కూడ నేనంటే ఆదోలా ఉంటోంది. అది కోపమయినా పరవాలేదు, ఉత్త నిర్లిప్తత. కొట్టినా తిట్టినా మాట్లాడదు. మౌనంగా సహిస్తున్నది - ఇక శకుంతల దృష్టిలో నేనొక పురుగునే. ఇలా కాదని వేరే కాపురం పెడదామను కున్నాను. నాన్న సహకరించక పోగా

నా ఉద్యోగ ప్రయత్నాలు ఒక్కటీ ఫలించటంలేదు.

"ఇలాంటి ఆలోచనలతో రోజూటిలా ఈ రాత్రి పడుకున్నాను. రెండు రోజుల్నుండి నాన్న ఊళ్ళోలేడు. ఎప్పుడు నిద్రపోయానో నాకే తెలియదు. స్నానం చేస్తున్నాను. గభాల్న గుర్తించాను. నా వొంటిమీద బట్టలు లేవు. నా భార్యకు తప్ప ఇతర్లకుండు చూపించటానికి సిగ్గుపడే అవయవాలు నగ్నంగా. అసహ్యంగా. అంతేకాదు. నేనా స్థితిలో ఉన్నది నడిబజారులో. నా ఒళ్ళు దాచుకోను దగ్గరలో బట్ట లాంటిదేమీ కనిపించలేదు. పరుగు తీయటం ప్రారంభించాను. ఇంటికి. బజార్లగుండా. కాని ఇల్లెంతదూరమని! పరుగెత్తుతున్న నాకు ముగ్గురు మనుషులెదురయారు. వాళ్లు నన్ను చూచి. నావేపు వేళ్ళు చూపిస్తూ, నవ్వుతున్నారు. అన్నయ్య. శకుంతల అస్పష్ట రూపంలో ఇంకో మనిషి. సిగ్గుతో చచ్చిపోతూ రోడ్డు మీద ముడుచుకుని కూలబడ్డాను. వాళ్ళు మాత్రం హేళనగా, పెద్దగా నవ్వుతున్నారు. అవయవాలు దాచుకోవాలని ఎంతగా ప్రయత్నిస్తున్నానో. చెవులు మూసుకోవాలని ఎంతగా ప్రయత్నించానో. కాని వాళ్ళనవ్వులు. నవ్వులు నవ్వులు!!

సుబ్రమణ్యం ఫెకీమని బల్లమీద గుద్దాడు. లేచి విసురుగా గదిలో అటు ఇటు పచార్లు ప్రారంభించాడు.

"నాకు మెలకువ వచ్చింది. చెవుల్లో ఆ నవ్వులే ప్రతి ధ్వనిస్తున్నాయి. సిగ్గుతో వంటికేసి. చూసుకున్నాను. బట్టలున్నాయి. కాని పళ్ళు బయటపెట్టి నవ్వుతున్న శకుంతల, బ్రహ్మంల మొహాలు పరిహసిస్తూ కనిపించాయి. నాలో అవమానం. కసి. అవమానించాలని కసి తీర్చుకోవాలని. ఏం చేస్తున్నానో తెలియటంలేదు. లేచి బయటికి వచ్చి మాలతి ఉన్న గదికి గొళ్ళెంపెట్టి, మెట్లెక్కి పైకి వెళ్ళాను. వాళ్ళిద్దరూ ఉంటున్నగది పైన ఉంది. అదృష్టవశాత్తో. దురదృష్ట వశాత్తో వాళ్ళగది తలుపులు దగ్గరకేసిఉన్నాయి లోపల పక్క పక్క మంచాలమీద ఇద్దరూ నిద్రిస్తున్నారు. నాకు ముందు తగిలింది శకుంతల, ప్రశాంతంగా నిద్రిస్తోంది. నా బాధకు కారకురాలయ్యి. నా జీవితానికి వికృత మలుపులు తిప్పిన వనిత. ఆమె రొమ్ముల మీద చేతులుంచి జాకెట్టును టపటప లాడించాను. చటుక్కున కళ్లుతెరిచింది శకుంతల వెంటనే ఆమె నోరు తెరుచుకుంది. అంతే. మాటాపలుకులేనామె నోటినుండి. ఆ కళ్లుమూసుకోలేదు. నోరూ మూసుకోలేదు. అన్నీ అలా తెరుచుకునే ఉన్నాయి.

సుబ్రమణ్యం పెద్దగా నవ్వాడు. హృదయ పూర్వకంగ మళ్ళీ నవ్వాడు

"హాహా - ఎట్లా ఉన్నానేమిటి?

వాడు కదిలాడు. టేబుల్ వద్దకెళ్ళి అద్దం తీసుకుని మొహం చూసుకున్నాడు.

"డెవిల్‌లా ఉన్నాను కదూ?"

చిందర వందరై మొహం మీద పడుతున్న జుత్తు. ఎఱ్ఱబడ్డ కళ్ళు. మాసిన గడ్డం. నిలువుగీతల పైజమా, అదే గీతల షర్టుతో నిజంగానే వాడు డెవిల్‌లా ఉన్నాడనిపించింది.

"నేను చెయ్యదల్చుకున్న దేమిటో నాకే ఒక నిశ్చయం లేదు. ఆమె పొట్ట మీద చెయ్యేసి కుచ్చెళ్ళు లాగేస్తున్నాను. నా మోకాలొకటి మంచం మీద ఆనించటం వల్ల ఊగిడి ఉండి చప్పుడవుతోంది. హఠాత్తుగా కళ్ళు చికిలించి పక్క మంచం మీద కదలికను గమనించాను. చేస్తున్న పని ఆపేసి వాడి మీదికి దూకాను. ఇద్దరం మంచం మీద నుంచి కిందపడ్డాము. అలా ఎంతసేపు క్రింద ఒకళ్ళమీద ఒకళ్ళం దొర్లామో గాని ఆఖర్న నేను పైన, వాడు క్రింద ఉన్నప్పుడు నా చేతి కందుబాటులో ఉన్న దేన్తోనో వాడి నెత్తిమీద కొట్టాను. నానుంచి వాడి పట్టు సడలింది.

"మెల్ల దిగుతుంటే లీలగా తెలిసింది. ఏం చేసానో, ఏం జరిగిందో. వెంటనే భయమావేశించింది. చీకటి దారినే దాటి బజార్నపడి పరుగెత్తాను. నాకు తెలియకుండా ఇక్కడికి వచ్చాను. అయినా నీకినంతా చెప్పాల్సింది కాదనుకో. కాని ఎవరో ఒకరికి చెప్పుకోవాలిగా - కుక్కకో. నక్కకో -"

ఖంగు తిన్నాను. నాతో పాత సంఘటనలు వాడు మర్చిపోలేదనుకుంటా. జాలేసింది. మాట్లాడటానికి నోరు తెరిచాను.

సుబ్రమణ్యం వాకిలివేపు కదిలాడు

"ఎక్కడికి?"

ఏమో- రైల్వే స్టేషనుకో, పోలీసు స్టేషనుకో."

వాకిలి వద్దకొచ్చాక సుబ్రమణ్యం ఆగాడు. వాడు గుమ్మంలో నిలబడి ఉన్నాడు. నేను తలుపు పుచ్చుకుని లోపలి వేపున ఉన్నాను.

"నా కలలో నవ్వులతో నన్ను హేళన చేస్తూ కనిపించిన వాళ్ళలో ఆ ఇద్దరూ కాక మూడో మనిషి ఎవరో చెప్పనా?" అన్నాడు నవ్వుతూ.

"ఎవరు?"

"ఇప్పుడనిపిస్తోంది అస్పష్టంగా-"

వాడి కళ్ళు మెరిసాయి ఎఱ్ఱదనంలో. బాంబు వదిలినట్లు వదిలాడు రెండక్షరాలు.

"నువ్వే!"

ఉలికి పడ్డాను. చప్పున వాణ్ణి బయటికి నెట్టి తలుపులు మూసి గడియ పెట్టాను.

మరుక్షణమే వీధివేపు కిటికీ తెరిచి ఉన్నట్లు గుర్తొచ్చింది. ఒక్క ఉదుటున అక్కడికి చేరి రెక్కలు బిగించాను.

అప్పుడు నిట్టూర్చాను తేలిగ్గా.

[illegible]